Karvianjoen yläosan valuma-alueen kunnostushanke

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry
Pyhäjärvi-instituuttisäätiö sr

Loppuraportti
30.11.2022–15.6.2025

2025

Karvianjoen yläosan valuma-alueen kunnostushanke
Loppuraportti 30.11.2022–15.6.2025, 13.06.2025

Laatijat ja yhteyshenkilöt:
Hanna Arola, KVVY Yhdistys, kehityspäällikkö, FT, puhelin: 0503301862, hanna.arola@kvvy.fi
Ville Kangasniemi, Pyhäjärvi-instituutti, asiantuntija, FM, puhelin: 044 034 4023, ville.kangasniemi@pji.fi

Hankkeen toteutusaika:
30.11.2022-15.6.2025

Hankkeen tuotokset ovat saatavilla KVVY Yhdistykseltä ja Pyhäjärvi-instituutilta pyydettäessä

SISÄLTÖ

1. TIIVISTELMÄ 5
2. HANKKEEN LÄHTÖKOHTA, TAVOITTEET, KOHDERYHMÄ/KOHDEALUE JA KARTTA 5
3. HANKKEEN TOTEUTUS 7
4. YHTEISTYÖ JA SIDOSRYHMÄTYÖSKENTELY 12
5. VIESTINTÄ JA TIEDOTTAMINEN 14
6. HANKKEEN TUOTOKSET 18
7. HANKKEEN TULOKSET 22
8. TOIMINNAN JATKUVUUS 26
9. PROJEKTIN RAHOITUS 26
10. HANKKEEN TOTEUTUS NUMEROINA 27
11. HANKKEEN VAIKUTTAVUUS 29
12. TOTEUTUSVAIHEEN ARVIOINTI -ITSEARVIO 30

Liitteet

Liite 1: Ylimysjärven valuma-alueen karttatarkastelu
Liite 2: Nummijärven valuma-alueen karttatarkastelu
Liite 3: Tuhannenmyllynlakson pohjakynnyssarjan toimenpidesuunnitelma
Liite 4: Niskaniemen kosteikon työseloste
Liite 5: Marjokeitaan ennallistamisen esisuunnitelma

Karvianjoen yläosan valuma-alueen kunnostushanke

1. Tiivistelmä

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry (KVVY Yhdistys) ja Pyhäjärvi-instituutti toteuttivat vuosina 2023–2025 Karvianjoen yläosan valuma-alueen kunnostushankkeen. Hanke sai myönteisen avustuspäätöksen huhtikuussa 2023, ja hanketta rahoitti ympäristöministeriö osana vesiensuojelun tehostamisohjelmaa maa- ja metsätalouden vesienhallinnan edistämisen hankeavustuksista. Avustusta hallinnoi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus. Hankkeen toteutusaika oli 30.11.2022–15.6.2025, ja hanketyö aloitettiin vuoden 2023 alkupuolella. Tähän raporttiin on koostettu hankkeen toimet koko hankeajalta. Hankkeen aikana on tehty tekniset suunnitelmat valmiiksi neljälle kohteelle, joista kolme on pohjakynnyssarjoja ja yksi kosteikko. Näistä on hankkeen aikana toteutettu kaksi pohjakynnyssarjaa. Lisäksi kolmas pohjakynnyssarja tulee valmistumaan kesän 2025 kuluessa maanomistajan toimesta. Lisäksi hanke on tehnyt karttatarkastelua kunnostusmahdollisuuksista Ylimysjärven ja Nummijärven valuma-alueille sekä esisuunnitelman Karvian Marjokeitaan ennallistamisesta. Hanke on myös opastanut paikallisia toimijoita kunnostustoimien valinnassa. Ylimysjärven ja Nummijärven alueiden kunnostusmahdollisuuksista on käyty keskustelua paikallisten henkilöiden, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen PohjaNeva-hankkeen ja alueelle aurinkovoimatuotantoa suunnittelevan OX2-yhtiön kanssa. Alueella hankkeen aikana alkavan Nummijärven esisuunnitteluhankkeen kanssa on tehty yhteistyötä muun muassa yleisötilaisuuden muodossa.

2. Hankkeen lähtökohta, tavoitteet, kohderyhmä/kohdealue ja kartta

Karvianjärven ja Kirkkojärven ekologinen tila on välttävä, ja alueen jokien ekologinen tila on monin paikoin vain tyydyttävä (Kuva 1). Alueen veden laadun ja virkistyskäyttömahdollisuuksien parantuminen edellyttää valuma-alueelta tulevan, vesistöä rehevöittävän kuormituksen merkittävää vähentämistä ja konkreettisia vesistökunnostustoimia. Kyseisellä alueella vesistön kunnostustarve on ilmeinen, jotta vesistön hyvä tila voitaisiin saavuttaa.

Hankkeesta arvioitiin olevan hyötyä Karvianjoen valuma-alueen maanomistajille, asukkaille ja vapaa-ajan asukkaille. Valuma-alueen ja hankealueen vesien tilan parantaminen hyödyttää kaikkia alueen sidosryhmiä, kuntia ja kaupunkeja sekä alueen toiminnanharjoittajia alueen vesien tilan, yhteisöllisyyden, vetovoimaisuuden ja maineen parantuessa.

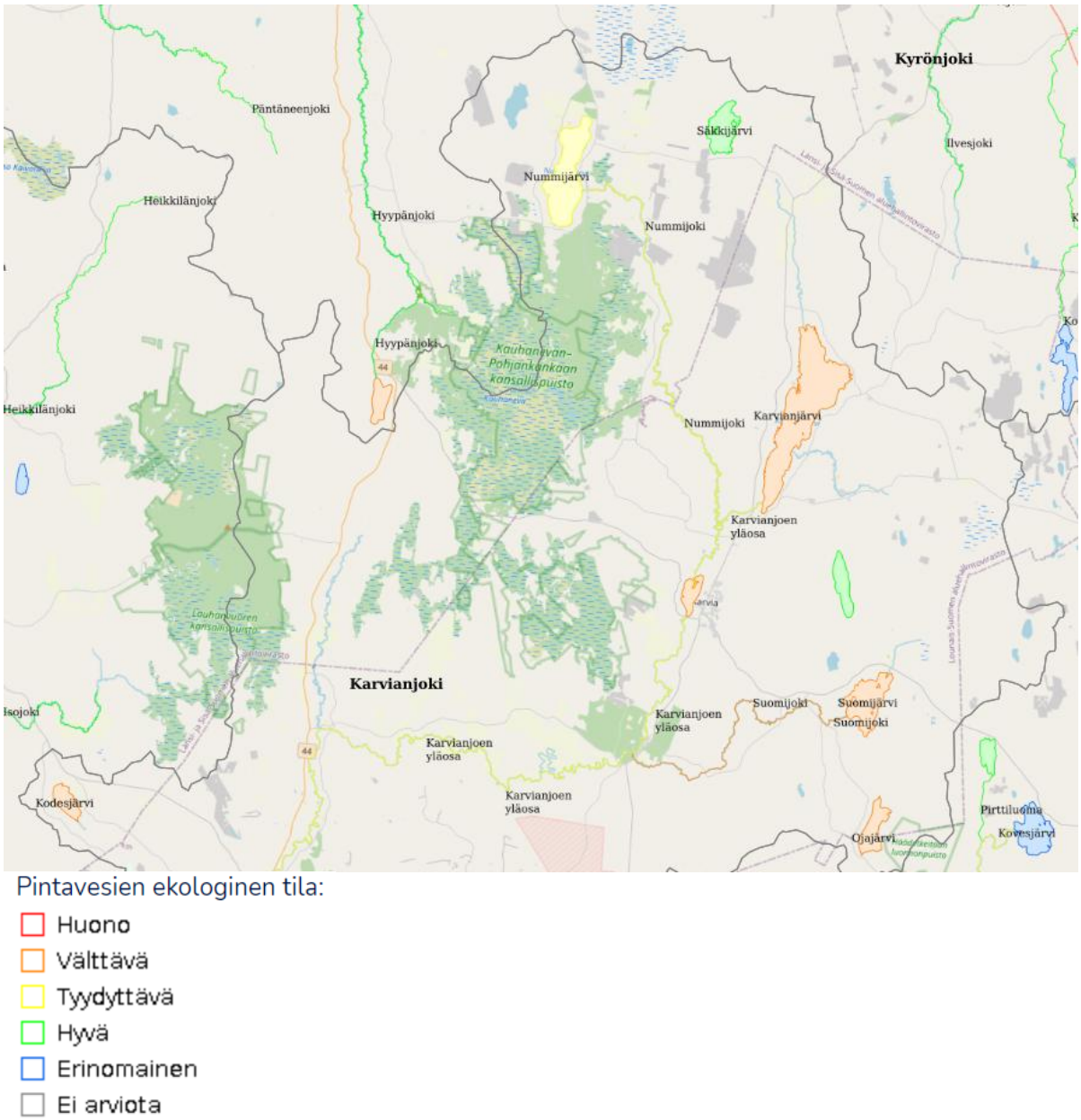

Kuva 1. Kuvassa on esitetty Karvianjoen yläosan ekologinen tila toimenpideohjelman kolmannella suunnittelukaudella 2022–2027. Hyvää huonommassa tilassa olevia eli kunnostus- sekä hoitotoimenpiteitä vaativia järviä ja virtavesiä on alueella runsaasti. Kuvan lähde: www.etpo.fi/kartta.

Tässä hankkeessa pyrittiin parantamaan Karvianjoen yläosan valuma-alueen vesien tilaa toteuttamalla mahdollisimman kustannustehokkaita kunnostustoimia ennalta valituilla kohteilla. Lisäksi hanke pyrki jalkauttamaan Kirkkojärven ja Karvianjärven alueelle laadittua kunnostussuunnitelmaa (Alajoki ym. 2020), sekä saamaan konkreettisia kunnostustoimia käyntiin koko hankealueella. Hankealue on esitetty kuvassa 2. Hanketyötä edistettiin tiiviissä yhteistyössä alueen maanomistajien kanssa. Hankkeen yhtenä tarkoituksena oli aloittaa pitkäjänteinen konkreettinen työ alueen vesien tilan parantamiseksi.

Hankkeen päätavoitteet olivat:

- vesistökuormituksen vähentäminen
- valuma-alueen tuotantotalouden ja vesienhoidon yhteen sovittaminen sekä edistäminen
- maa- ja metsätalouden kokonaisvaltaisen vesienhallinnan kehittäminen

- alueen elin- ja vetovoimaisuuden sekä elinkeinojen parantaminen
- yhteistyöverkoston luominen ja vahvistaminen, mikä palvelee tulevaisuudessa muidenkin Karvianjoen alueen valuma-aluekunnostuksia
- eri tahojen kuten metsä- ja vesialueiden sekä kiinteistön omistajien, metsäyhtiöiden ja alueen kuntien sitouttaminen kokonaisvaltaiseen vesienhallinnan kehittämiseen
- vesien ja kalaston tilan parantaminen

Kuva 2. Karvianjoen vesistöalue ja hankkeen alue.

3. Hankkeen toteutus

Hankkeen suunnitteluvaiheessa hankkeelle määriteltiin seuraavat päätoimenpiteet:

- selvittää vesienhallintaratkaisujen mahdollisuuksia ja suunnitella sekä toteuttaa vesienhallinnan toimenpiteitä useilla kohteilla
- kehittää ja vahvistaa eri toimijoiden yhteistyötä vesienhallinnan edistämiseksi aktiivisella yhteistyöverkostolla

- hyödyntää suunnittelussa uusinta tietoa ja toimenpiteitä vesienhallinnasta sekä luoda uusia ratkaisuja kunnostuskohteiden vaatimusten mukaisesti
- lisätä tiedotusta ja tiedonvaihtoa liittyen metsä- ja peltomaan sekä kiinteistöjen arvoon osana vesienhallinnan ja -hoidon hankkeita sekä projekteja

Hankkeen alkuvaiheessa oli tunnistettu yhteensä 12 kunnostuskohdetta, joista osalla oli tuolloin jo käyty alustavia keskusteluja maanomistajien kanssa (Kuvat 3 ja 4). Osa näistä kohteista ei tarkemman tarkastelun jälkeen soveltunut hankkeen toimiin, joten ne jätettiin pois jatkotoimenpiteistä. Lisäksi Kaiturinnevan vesienpalautuksen (kohde 1) suunnittelua ja toteutusta ei lähdetty edistämään nykyistä pidemmälle maanomistajan pyynnöstä. Hankeaikana on tunnistettu myös uusia kohteita (kohteet 13–16), joista kohteelle 13 on laadittu tekninen suunnitelma (Kuva 3) ja kohteelle 16 on laadittu toimenpiteen esisuunnitelma. Kohteita 14 ja 15 ei katsottu mielekkäiksi edistää hankkeen puitteissa.

Uusia potentiaalisia kunnostuskohteita tunnistettiin myös Ylimysjärven ja Nummijärven alueilta (Liite 1 ja Liite 2). Hanke teki karttatarkastelun näiden alueiden kunnostusmahdollisuuksista ja jalkautui maastoon arvioimaan tunnistettujen toimien toteutusmahdollisuuksia. Karttatarkastelun tarkoituksena oli antaa ennen kaikkea paikallisille aktiivihenkilöille tukea ja taustatietoa sekä ideoita soveltuvista kunnostustoimista, joita he voisivat omassa hankkeessaan edistää. Lisäksi hanke on keskustellut Ylimysjärven sekä sen ja Nummijärven valuma-alueiden kunnostusmahdollisuuksista Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen PohjaNeva-hankkeen kanssa, jotta hankkeet voisivat mahdollisimman hyvin tukea toisiaan ja vältyttäisiin päällekkäisyyksiltä. Keskusteluita on käyty myös alueelle aurinkovoimaa suunnittelevan OX2-yhtiön kanssa liittyen aurinkovoiman ja vesienhallintatoimien yhdistelymahdollisuuksiin. Aurinkovoimaloita on suunniteltu esimerkiksi käytöstä poistuville turvetuotantoalueille, jotka ovat myös vesienhallinnan kannalta kiinnostavia ja merkittäviä kohteita.

KVVY Yhdistys vastasi pääosin hankealueen yläosan kohteista ja vastaavasti Pyhäjärvi-instituutti alaosan kohteista, mutta organisaatiot tekivät myös yhteistyötä muun muassa kohteiden teknisten suunnitelmien laadinnassa ja toteuttamisessa.

KVVY Yhdistys on hankkeen aikana

- viimeistellyt Niskaniemen alueelle laaditun kosteikkosuunnitelman yhteistyössä maanomistajan kanssa ja keskustellut toimien toteutuksesta maanomistajan kanssa. Toteutuksesta on pyydetty ja saatu lausunto Varsinais-Suomen ELY-keskukselta sekä Karvian kunnalta.
- laatinut tekniset suunnitelmat pohjakynnyssarjoille Rumpuluoman (kohde 3) ja Kettuluoman kohteille (kohde 13). Kummankin pohjakynnyssarjan toteutuksesta pyydettiin lausunto Varsinais-Suomen ELY-keskukselta ja Karvian kunnalta. Lausuntojen saamisen jälkeen kummatkin pohjakynnyssarjat toteutettiin hankkeen puitteissa. Rumpuluoman pohjakynnyssarjan osalta maanomistaja toteuttaa kohteen kesän 2025 kuluessa.
- tehnyt Kaiturinnevan (kohde 1) kohteesta alustavaa tarkastelua ja keskustellut maanomistajan kanssa alueen mahdollisuuksista. Maanomistajan toiveesta alueen suunnittelutyötä ei jatkettu hankkeen puitteissa.
- keskustellut Ylimysjärven ja Ylimysluoman kunnostusmahdollisuuksista paikallisten toimijoiden kanssa ja pyrkinyt saamaan toimia kohdentumaan ennen kaikkea valuma-alueelle.
- tehnyt yleisen karttatarkastelun Ylimysjärven ja Nummijärven alueiden kunnostusmahdollisuuksista sekä keskustellut näistä alueen toimijoiden, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen sekä OX2-energiantuotantoyhtiön kanssa. Kohteita on käyty tarkastelemassa maastossa.

Pyhäjärvi-instituutti on hankkeen aikana

- edistänyt hankesuunnitelmassa tunnistettujen kohteiden kunnostustoimia:
    - suunnitellut ja toteuttanut Tuhannenmyllynlakson (kohde 6) pohjakynnyssarjan. Suunnittelutyötä edelsi hanketyönä tehty tarkkuusmittaus ja paikkatietoaineistojen hyödyntäminen sekä maastokäynnit. Ennen toteutusta solmittiin maanomistajasopimus ja pyydettiin suunnitelmasta lausunto Varsinais-Suomen ELY-keskukselta sekä Karvian kunnalta. Lisäksi kilpailutettiin urakointi.
- edistänyt hankkeen aikana tunnistettujen kohteiden suunnittelua:
    - käymällä yhteistyöneuvotteluja Kauhajoen Ylimysjärven ja Nummijärven valuma-alueiden kunnostusmahdollisuuksista hankekumppanin (KVVY Yhdistys), Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja paikallisten toimijoiden kanssa sekä tarkastelemalla em. alueita maastossa 6.6.2024 ja 25.10.2024.
    - käymällä alustavia keskusteluja Keski-Suomen ELY-keskuksen NEVALA-hankkeen Satakunnan alueen projektipäällikön kanssa mahdollisista kunnostuskohteista.
    - toteuttamalla esisuunnitelman Marjokeitaan (kohde 16) ennallistamisesta (kuva 5). Ennen suunnitelman tekoa toimenpiteestä käytiin keskustelua sekä palavereissa että maastokäynnin (8.4.2025) aikana maanomistajan (Karvian kunta) ja Marjokeitaan vieressä toimivan maa-ainesottajan (Sibelco Nordic Oy Ab/ Karvian Hiekka) edustajien kanssa. Maastossa tehtiin lisäksi alustavia tarkkuusmittauksia sekä otettiin ojavesinäytteitä. Lisäksi keskustelua on käyty suon itäpuoleisen kiinteistön omistajan (Metsähallitus) edustajan kanssa. Kaikki edellä mainitut tahot ovat suhtautuneet asiaan myötämielisesti, kunhan kunkin toimijan asettamat reunaehdot otetaan huomioon. Esisuunnitelma on toimitettu Karvian kunnalle 30.4.2025 ja Karvian kunnan puoltava kanta suunnitelmalle saatiin toukokuussa 2025. Esisuunnitelman pohjalta on mahdollista jatkaa ennallistamisen tarkempaan suunnitteluun ja toteutukseen erillisessä hankkeessa nykyisten hanketoimijoiden tai muun tahon toimesta. Edellä mainittu vaatii toteutuakseen erillisen rahoituksen.

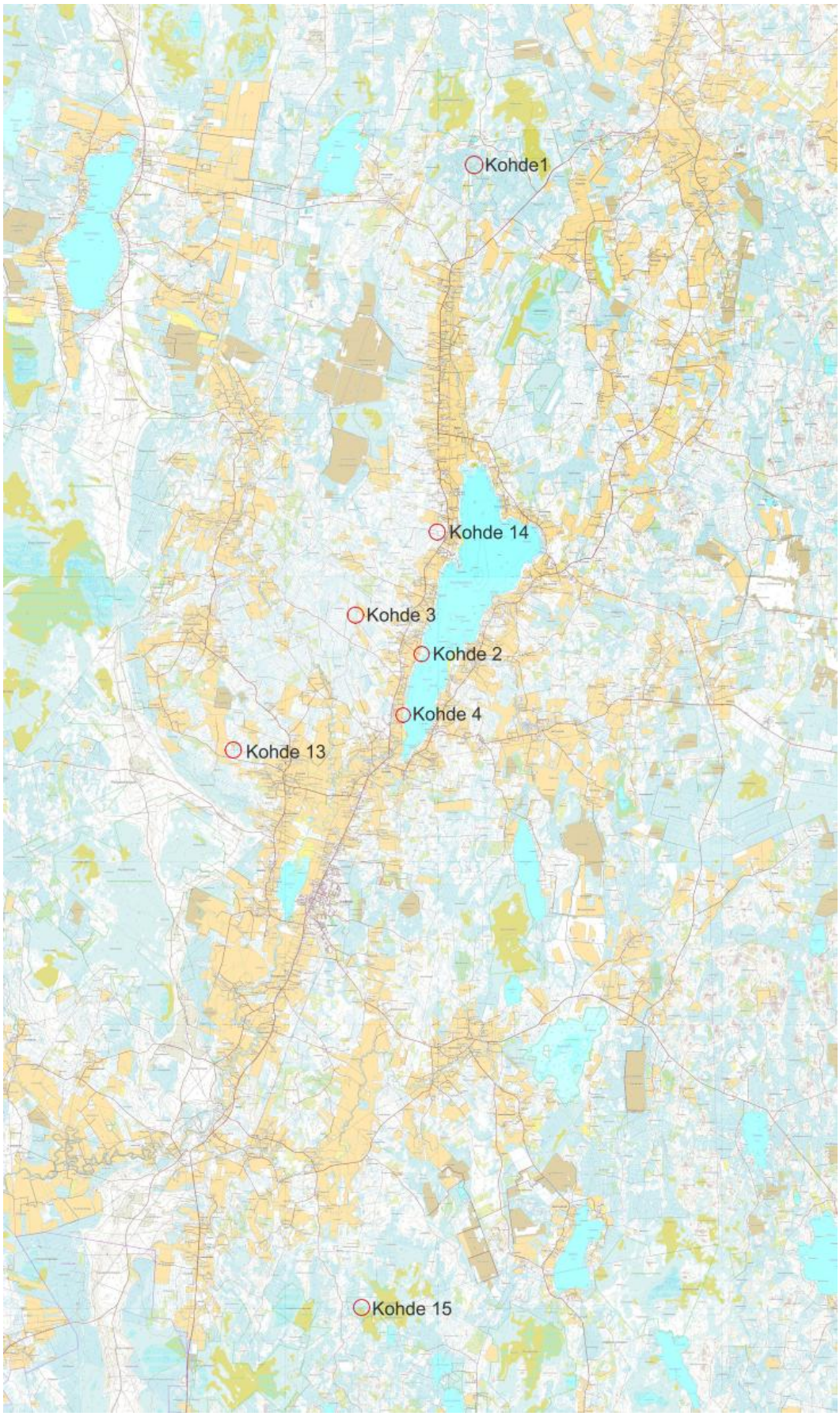

Kuva 3. KVVY Yhdistyksen edistämät kunnostuskohteet, joista hakuvaiheessa tunnistettu kohteet 1–4 ja hankkeen aikana kohteet 13–15. Maastokartta: Maanmittauslaitos 1/2024.

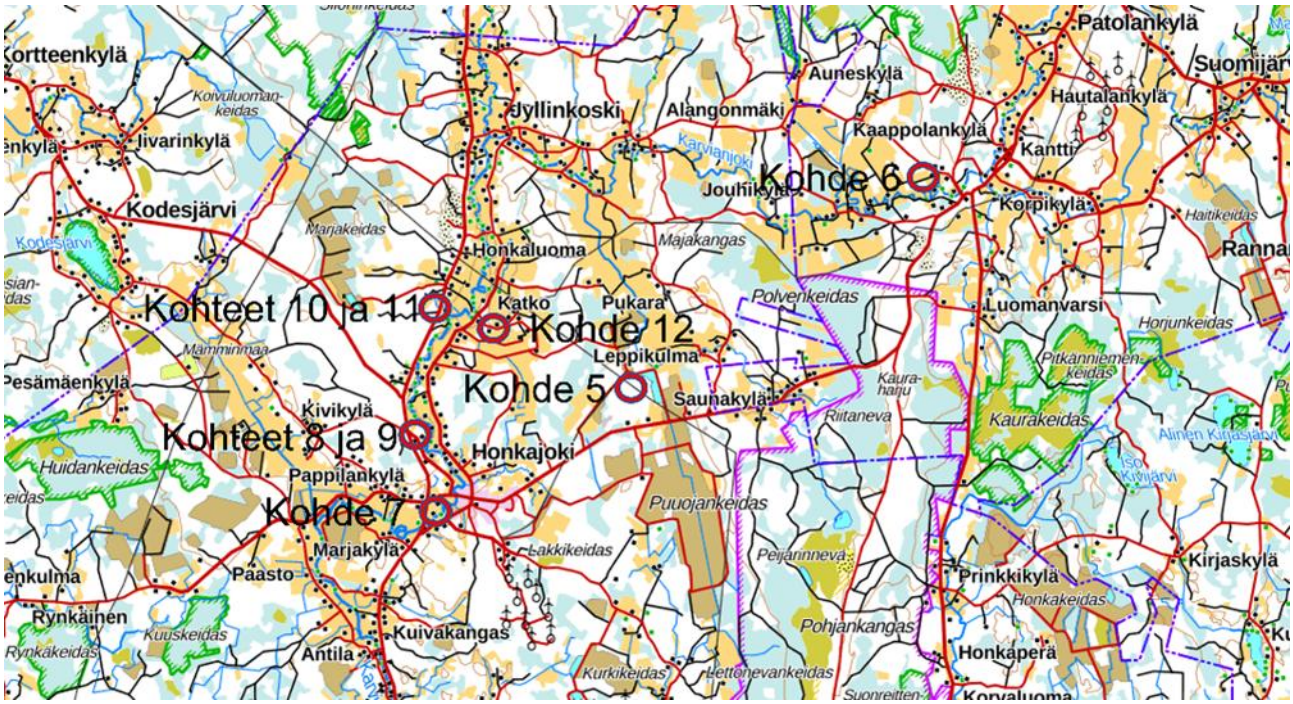

Kuva 4. Pyhäjärvi-instituutin hankkeen alkuvaiheessa tunnistamat kohteet (5–12), joihin maanomistajat suhtautuivat myötämielisesti. Näistä vain kohde 6 soveltui hankkeessa toteutettavaksi.

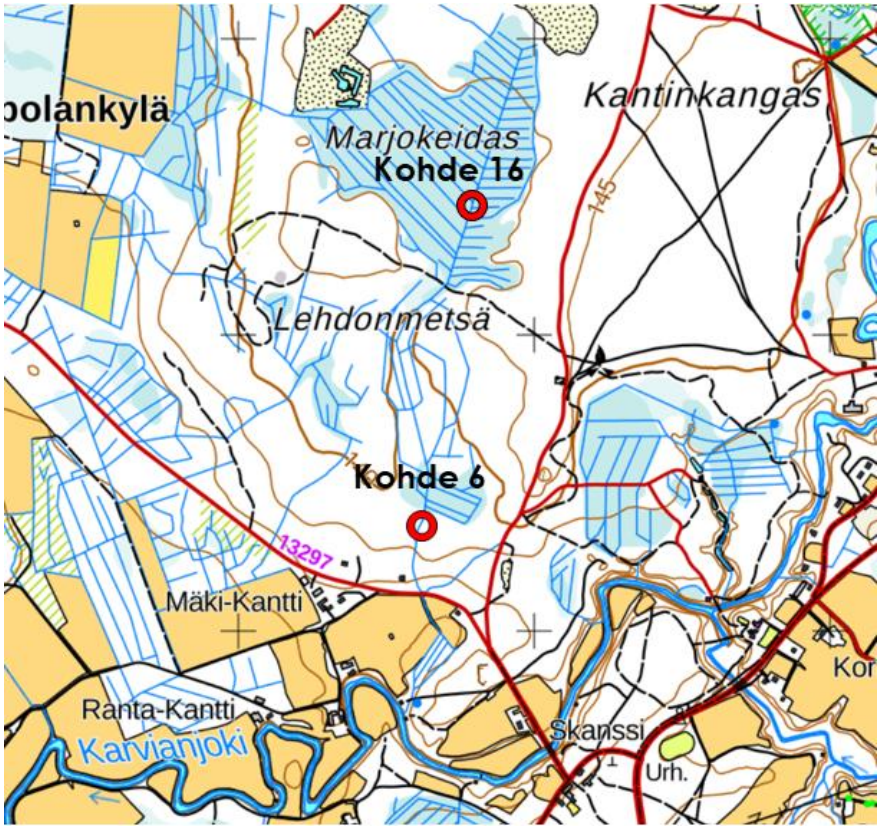

Kuva 5. Pyhäjärvi-instituutin toteuttama pohjakynnyssarja Tuhannenmyllynlaksoon (kohde 6). Kohteesta 16 (Marjokeidas) tehtiin hankkeen aikana ennallistamisen esisuunnitelma.

4. Yhteistyö ja sidosryhmätyöskentely

Hanketoteuttajat pitivät joka toinen viikko hankkeen sisäisen palaverin, jossa käytiin läpi hankkeen etenemistä ja suunniteltiin seuraavia vaiheita. Lisäksi hanketoimijat pitivät oman organisaationsa ajan tasalla hankkeen toimista. Hanke oli aktiivisesti mukana ja esillä myös Varsinais-Suomen ELY-keskuksen koordinoimassa Karvianjoki-ryhmässä, joka on osa Satavesi-ohjelmaa.

Hankkeelle muodostettiin ensimmäisen raportointijakson aikana ohjausryhmä. Ohjausryhmään kutsuttiin mukaan oleellisimpia sidosryhmätahoja: alueen kunnat (Karvia, Kauhajoki ja Kankaanpää), Suomen metsäkeskus, Satakuntaliitto, vesialueen omistaja ja alueen MTK:n edustajat, Varsinais-Suomen ELY-keskus sekä hankkeen hankevalvoja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksesta. Ohjausryhmään kuuluivat seuraavat tahot:

- Kankaanpään kaupunki
- Karvian kunta
- Kauhajoen kaupunki
- MTK-Honkajoki
- MTK-Karvia
- MTK-Kauhajoki
- MTK-Satakunta
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (hankevalvoja)
- Satakuntaliitto
- Suomen metsäkeskus
- Varsinais-Suomen ELY-keskus

Ohjausryhmä kokoontui hankkeen aikana neljä kertaa ja viimeinen kokous oli 12.3.2025.

Maanomistajien kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä koko hankkeen ajan. Maanomistajat suhtautuivat hankkeeseen positiivisesti, ja he olivat pääsääntöisesti myötämielisiä mahdollisille vesiensuojelutoimenpiteille.

Hanke järjesti ensimmäisen yleisötilaisuuden Karviassa 20.6.2023. Karvian kunta avasi tilaisuuden ja tilaisuudessa esiteltiin hankkeen tavoitteita sekä kerrottiin, mitä erilaiset vesienhallintatoimet ovat. Tilaisuuden lopuksi pidettiin työpaja, jossa osallistujat saivat karttojen avulla esittää kunnostustoimia tarvitsevia kohteita. Työpaja osoittautui hyödylliseksi tavaksi herättää keskustelua ja Kettuluoman pohjakynnyskohde löytyi tilaisuuden avulla, kun maanomistaja tuli keskustelemaan alueen kunnostusmahdollisuuksista.

Hanke järjesti 5.3.2024 Honkajoella yleisötilaisuuden *Karvianjoen alueen vesistökunnostus tutuksi!* ja tilaisuus keräsi runsaasti osallistujia (Kuva 6). Kankaanpään kaupunki avasi tilaisuuden ja hanke-esittelyn ja toimenpiteiden läpikäynnin lisäksi tilaisuudessa oli esillä muita alueella toimivia kunnostus- ja luonnon monimuotoisuushankkeita.

Kuva 6. Karvianjoen alueen vesistökunnostus tutuksi! -tilaisuus herätti paljon kiinnostusta, ja osallistujia oli 51.

Hanke järjesti 6.6.2024 Nummijärven Salakarilla yleisötilaisuuden *Nummijärven alueen vesistökunnostus tutuksi!*. Tilaisuudessa esiteltiin hanketta, sen tarjoamia mahdollisuuksia sekä Ylimysjärven ja Nummijärven alueille laadittuja karttatarkasteluja (Kuva 7). Tilaisuus toteutettiin yhteistyössä Kauhajoen kaupungin kanssa.

Kuva 7. Yleisötilaisuuksissa on ollut paljon hankkeen aikana tutuksi tulleita osallistujia, mutta joka kerralla paikalle on tullut myös uusia kasvoja. Kuva Kauhajoen Nummijärveltä Nummijärven vesistökunnostus tutuksi! -tilaisuudesta.

Ennen kaikkea auttaakseen Nummijärven esisuunnittelun käynnistänyttä paikallistahoa, hanke järjesti 29.4.2025 Nummijärvellä *Ylimysluoman ja Ylimysjärven valuma-alueen kunnostustoimet* -yleisötilaisuuden. Tilaisuuteen lähetettiin kirjallinen kutsu postitse kaikille Ylimysluoman rantakiinteistöjen omistajille ja Ylimysjärven ja Nummijärven karttatarkasteluissa tunnistettujen mahdollisten kunnostuskohteiden kiinteistöjen omistajille.

Hankkeen loppuseminaari järjestettiin Karvian kunnantalolla 21.5.2025. Ennen loppuseminaaria halukkaat pääsivät tutustumaan hankkeen kunnostuskohteisiin Tuhannenmyllynlaksossa sekä Kettuluomalla. Seminaari oli samalla myös KVVY Yhdistyksen Vesi-ilta. Seminaarin avasi Karvian kunnanjohtaja ja tilaisuudessa kuultiin alueen vesienhoidon tarpeista, hankkeen aikaansaannoksista, urakoitsijan näkemyksiä vesienhoitotyöurakoista sekä Karvianjoen vesistöalueen ajankohtaisista asioista vesienhoidon osalta.

Maanomistajat ovat sidosryhmänä tärkein ryhmä, sillä ilman heitä mitkään hankkeen toimenpiteet eivät olisi toteutuneet. Toiminta-alueella on vahvistettu maanomistajayhteistyötä tämän hankkeen aikana ja uusien kontaktien löytyminen ja niiden vahvistaminen mahdollistaa vesienhoitotyön jatkumisen alueella myös hankkeen jälkeen.

Muiden toimijoiden ja hankkeiden kanssa tehty yhteistyö ja kommunikointi on vahvistanut alueella tehtävää työtä ja vesienhoidon näkyvyyttä. Yhteistyönä on toteutettu muun muassa useita yleisötilaisuuksia. Keskustelemalla samalla alueella toimivien hankkeiden ja toimijoiden kanssa on vältetty päällekkäisen työn tekemistä.

5. Viestintä ja tiedottaminen

Hankkeen viestintäsuunnitelma laadittiin hakemusvaiheessa, ja sitä pyrittiin noudattamaan läpi hankkeen. Heti hankkeen alussa hankkeelle tehtiin sekä verkkosivu että tiivis esite (hankekortti), jota jaettiin esimerkiksi yleisötilaisuuksissa. Tilaisuuksien materiaalit löytyvät hankkeen verkkosivulta.

Hankkeen pääasialliset viestintäkanavat ovat olleet sosiaalinen media (lähinnä Facebook, myös LinkedIn), hankkeen verkkosivut, KVVY Yhdistyksen uutiskirje, Pyhäjärvi-instituutin ja KVVY Yhdistyksen tapahtumakalenterit, Satavesi-ohjelman Karvianjoki-ryhmä sekä paikallislehdet.

Merkittävin tiedonvälityskanava on kuitenkin ollut yleisötilaisuudet (Kuva 8). Yleisötilaisuuksien myötä hankkeelle muodostui myös oma viestintäverkostonsa, jossa on noin 95 jäsentä.

Kuva 8. Hankkeen järjestämiä yleisötilaisuuksia on ollut Kauhajoen Nummijärvellä, Honkajoella sekä Karviassa.

Yleisötilaisuuksien merkitystä ei voi kiistää tämänkaltaisessa hankkeessa, jossa on pyritty vahvistamaan alueellisia verkostoja ja löytämään toteuttamiskelpoisia ratkaisuja alueelle tyypillisiin ongelmiin. Tilaisuuksista on tiedotettu hankeverkostolle, Pyhäjärvi-instituutin ja KVVY Yhdistyksen verkkosivujen tapahtumakalentereissa sekä sosiaalisessa mediassa, missä KVVY Yhdistyksen ja Pyhäjärvi-instituutin omien sivujen lisäksi on tapahtumaviestintään hyödynnetty myös alueellisia Facebook-ryhmiä. Ilmoituksia on jaettu noin 15 eri paikalliseen ryhmään, riippuen tilaisuuden sijainnista (Kuva 9).

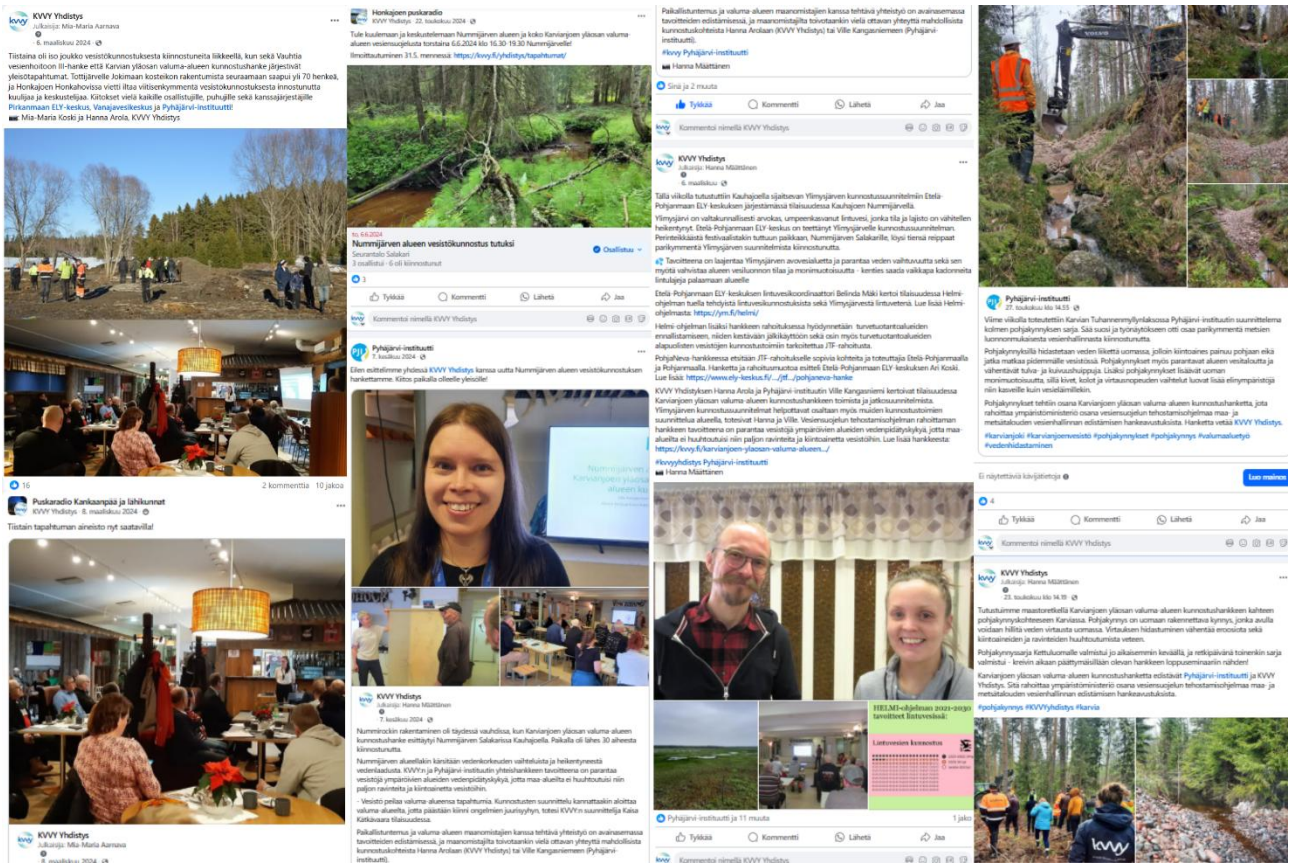

Kuva 9. Hankkeen tapahtumista ja toimenpiteistä kertovia Facebook-julkaisuja, joita on jaettu myös alueellisissa Facebook-ryhmissä.

Hankkeen järjestämien yleisötilaisuuksien avulla on lisätty tietoa ja herätelty keskustelua maa- ja metsätalouden vesienhallinnan merkityksestä sekä pohdittu erityispiirteitä alueellisten haasteiden taustalla (Kuva 10). Aihetta on käsitelty sekä vesistöjen tilan että maankäytön ja kiinteistöjen arvon kannalta. Tilaisuuksissa on pohdittu myös muuttuvan ilmaston ja lisääntyvien sademäärien aikaansaamia erilaisia haasteita. Tilaisuuksiin (5 kpl) onkin osallistuttu aktiivisesti – niissä on ollut keskimäärin 30 osallistujaa.

Edellä mainittujen avoimien yleisötilaisuuksien lisäksi hanke on ollut muun muassa mukana syyskuussa 2023 ja 2024 Varsinais-Suomen ELY-keskuksen järjestämässä Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueella toimivien maa- ja metsätalouden vesiensuojeluhankkeiden kokoontumisessa Säkylässä, joissa mukana oli laajalti alueen eri hankkeiden edustajia, sekä maaliskuussa 2025 mukana Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen *PohjaNeva*-hankkeen (JTF) järjestämässä tilaisuudessa Nummijärvellä.

Kuva 10. Hankkeen loppuseminaarin yhteydessä järjestetty maastoretki Karviassa sijaitseville Kettuluoman ja Tuhannenmyllynlakson pohjakynnyskohteille houkutteli paikalle parisenkymmentä kiinnostunutta.

Tilaisuuksiin on osallistunut maanviljelijöitä ja metsänomistajia, yrittäjiä, kiinteistönomistajia ja mökkiläisiä, kalastus- ja osakaskuntien, yritysten, paikallisten yhdistysten sekä kuntien ja ELY-keskuksen edustajia. Suora yhteys maanomistajiin ja paikallistoimijoihin sekä yleisötilaisuuksissa että henkilökohtaisissa keskusteluissa on vaikuttanut toimivalta ratkaisulta hankkeen tavoitteiden edistämisessä. On hyvä, että asioista keskustellaan saman pöydän ääressä ja kaikilla on sama tieto käytettävissään.

Keväällä 2025 Kauhajoella järjestettiin myös erikseen tapahtuma maanomistajille. Ylimysjärven kunnostusta koskevan tilaisuuden tarkoituksena oli varmistaa, että hankkeessa tehty pohjatyö ei menisi hukkaan, verkostot säilyisivät ja vahvistuisivat, ja alueella päästäisiin edistämään konkreettisia kunnostustoimia. Paikallisilla aktiiveilla onkin alkamassa oma hanke Ylimysluoman kunnostamiseksi.

Paikallislehtiin on oltu aktiivisesti yhteydessä hankkeen alusta alkaen, ja paikallislehtien julkaisemat artikkelit ovat lisänneet tietoa hankkeesta sekä kunnostustoimenpiteiden tarpeista ja mahdollisuuksista hankealueella (Kuva 11). Hankkeesta on kirjoitettu paikallislehtiin yhteensä kuusi artikkelia:

- *Rakennettavista pohjakynnyksistä ei ole haittaa metsätaloudelle* (Kankaanpään seutu, 5.6.2025)
- *Ylimysjärven kunnostusta suunnitellaan* (Kauhajoki-lehti, 12.3.2025)
- *Karvianjoen vesistöä kunnostetaan* (Kauhajoki-lehti/kesälehti, 5.6.2024)
- *Karvianjoen kunnostushankkeessa käytännön toimiin* (Kankaanpään seutu, 7.3.2024)
- *Karvianjoen valuma-alueen kunnostukseen rahaa* (Ylä-Satakunta, 10.5.2023)
- *Karvianjoella tavoitellaan vesistökuormituksen hillitsemistä kunnostushankkeella* (Ylä-Satakunta, 22.3.2023).

Lisäksi hanke sai näkyvyyttä Suomen vesiensuojelun keskusliitto ry:n tiedotuslehti Aquariuksessa, jossa hanke oli esillä KVVY Yhdistyksen toisen hankkeen kanssa: Uusia hankkeita Pirkanmaalle ja Satakuntaan (Aquarius 2023–2024. s. 41).

A10 Kankaanpään Seutu // Torstaina 5. kesäkuuta 2025

ELÄMÄNMENO

Toimituksen sähköposti: toimitus.kankaanpaanseutu@sanoma.fi
Toimittajien sähköposti: etunimi.sukunimi@sanoma.fi

Rakennettavista pohjakynnyksistä ei ole haittaa metsätaloudelle

Voimakkaat ojitukset ovat aikanaan huonontaneet vesien tilaa. Monet Karvianjoen yläosan alueen vesistöistä ovat välttävässä tilassa.

HANNA AROLA

voida edistää. Paikallisten maanomistajien merkityksä kiitteli myös ympäristökunnostuksia alueella tekevä urakoitsija Teemu Tuovinen.

Ylimysjärven kunnostusta suunnitellaan

Kauhajoki-lehti 12.3.25

Päivi Lahti-Kuusisto, toksti

Veden pintaa nostetaan tekemällä pohjapato. Järven pintaa on joskus laskettu, jotta on saatu lisää heinämaata. Töiden suunnittelu valmistuu kevään aikana ja sen jälkeen niille haetaan lupa.

Karvianjoen vesistöä kunnostetaan

Kauhajoki-lehti 5.6.24

Maanomistajien hyvä ottaa yhteyttä

Ylä-Satakunta 22.3.23

Karvianjoella tavoitellaan vesistökuor hillitsemistä kunnostushankkeella

MARI KALLIO
KARVIA

Kankaanpään Seutu 7.3.24

Karvianjoen kunnostus-hankkeessa käytännön toimiin

Kunnostuksen kohteena oleva alue ulottuu Kauhajoen Nummijärveltä Honkajoen ja Kankaanpään suuntaan.

Maarit Anttila

Ylä-Satakunta 10.5.23

Karvianjoen valuma-alueiden kunnostukseen rahaa

Osaan maanomistajista otetaan yhteyttä.

MARI KALLIO
KARVIA

Kuva 11. Paikallislehtien julkaisemat artikkelit ovat osaltaan täydentäneet hankkeen viestintää.

Keväällä 2025 hankkeen verkostolle lähetetyssä hankekirjeessä kerrottiin hankkeen siihenastisista toimenpiteistä sekä alueella tehtävien vesienhallintatoimien merkityksestä. Hanke on ollut esillä KVVY Yhdistyksen uutiskirjeessä (tilaajia n. 1500) 4 kertaa. Yksittäisiä julkaisuja sosiaalisessa mediassa (Facebook, LinkedIn) on ollut kymmenkunta.

Erilaisten viestintäkanavien merkitystä erilaisissa hankkeissa on syytä pohtia. Ajattelimme, että esimerkiksi alueen maanomistajille suunnatun tilaisuuden kutsu tavoittaa kohderyhmänsä parhaiten kirjeitse, ja keväällä 2025 järjestetyn maanomistajatilaisuuden kutsut lähetettiin kirjeenä. Kuitenkin kysyttäessä tilaisuuden osallistujilta, kuinka he saivat tietoa tilaisuudesta, paikalliset verkostot ja etenkin verkoston ydinhenkilöt nousivat esiin.

6. Hankkeen tuotokset

Hankkeessa suunniteltiin kolme pohjakynnyssarjaa; Kettuluoma (kuva 3 ja kuva 12, kohde 13), Rumpuluoma (kuva 3, kohde 3) ja Tuhannenmyllynlakso (kuva 5 ja kuva 13, kohde 6, Liite 3). Kettuluomassa ja Tuhannenmyllynlaksossa kilpailutuksella valitut urakoitsijat toteuttivat pohjakynnyssarjat hankkeessa tehtyjen teknisten suunnitelmien mukaisesti. Rumpuluomalla maanomistaja tekee pohjakynnykset hankkeessa tehtyjen teknisten suunnitelmien mukaisesti kesän 2025 kuluessa ja tästä on

sovittu maanomistajan kanssa. Maanomistajan oli tarkoitus tehdä Rumpuluoman pohjakynnykset hankeaikana, mutta loppukevään ja alkukesän sateiset sääolot hankaloittivat toteutusta. Pohjakynnyksillä vähennetään kiintoaineksen kulkeutumista rakentamalla ojiin suvantokohtia, joissa veden virtausnopeus hidastuu ja kiintoaines laskeutuu pohjaan. Pohjakynnyksillä parannetaan myös ympäröivien maa-alueiden vesitaloutta ja vähennetään tulva- ja kuivuushuippuja.

Kuva 12. Kettuluoman pohjakynnyssarja toteutuksen jälkeen keväällä 2025. Kuva: Jerome Tornikoski, Pyhäjärvi-instituutti.

Kuva 13. Tuhannenmyllynlakson pohjakynnyssarja toteutuksen aikana ja sen jälkeen toukokuussa 2025.

Lisäksi hankkeessa tehtiin tekniset piirrokset ja työseloste Niskaniemen kosteikolle (kuva 3 ja kuva 14, kohde 4, Liite 4) ja esisuunnitelma Marjokeitaan ennallistamiseksi (kuva 5 ja kuva 15, kohde 16, Liite 5). Marjokeitaan esisuunnitelma tehtiin maanomistajaa (Karvian kunta) ajatellen, jotta kunta voisi virallisesti päättää ennallistamisen etenemisestä. Esisuunnitelmaa voidaan käyttää myöhemmin kohteen tarkempaan suunnitteluun ja toteutukseen. Edellä mainitut toimenpiteet vaativat toteutuakseen erillisen rahoituksen.

Kuva 14. Niskaniemen kosteikon suunnittelualue keväällä 2025. Kuva: Jerome Tornikoski, Pyhäjärvi-instituutti.

Kuva 15. Marjokeitaan laskuoja kuvattuna pohjoisesta etelään keväällä 2025. Kuva: Jerome Tornikoski, Pyhäjärvi-instituutti

Hankkeen aikana on tehty myös Ylimysjärven valuma-alueen karttatarkastelu (Liite 1) ja Nummijärven valuma-alueen karttatarkastelu (Liite 2), joita on käytetty apuna keskusteltaessa alueen maanomistajien ja muiden sidosryhmien kanssa. Karttatarkastelut ovat olleet hyödyksi myös paikallistoimijoiden Nummijärven esiselvitys -hankkeessa, joka aloitti toimintansa keväällä 2025.

7. Hankkeen tulokset

Hankkeen lähtökohtana oli valuma-aluesuunnittelun tiekartan (Rytkönen ym. 2024) mukaisesti toiminta-alueella aiemmin tehdyt esiselvitys sekä suunnitteluhanke (Marttunen ym. 2012, Alajoki ym. 2020), joissa on pyritty tunnistamaan valuma-alueelta tulevaa kuormitusta sekä tarvittavia toimenpiteitä eri maankäyttösektoreilla. Hankkeen tavoitteena oli, että alueelta tehdyt selvitykset eivät jäisi vain suosituksiksi, vaan että alueella päästäisiin suunnitelmista tekoihin. Pääpainona hankkeessa oli vesien tilan parantaminen, mutta hankkeen tilaisuuksissa sekä toimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksissa huomioitiin monivaikutteisuus eli esimerkiksi monimuotoisuus sekä, erityisesti turvemaihin liittyen, ilmastovaikutukset. Tiekartan mukaisesti toiminnan pitkäjänteisyyttä tuettiin vahvalla alueellisella verkostoitumisella. Lisäksi hankkeessa mahdollistettiin työn jatkuminen alueella muun muassa siten, että yhdelle kosteikolle on valmiina tekninen suunnitelma ja yhdelle suolle ennallistamisen esisuunnitelma. Maanomistajien hyväksynnän jälkeen edellä mainitut kohteet on mahdollista toteuttaa tulevissa hankkeissa. Edellä mainitut toimenpiteet vaativat toteutuakseen erillisen rahoituksen.

Hankkeen haasteena oli maanomistajuuden pirstaleisuus, joka on tunnistettu myös valuma-aluesuunnittelun tiekartassa. Tästä syystä hankkeen aikana rakennetut vesienhallinnan toimenpiteet on toteutettu kohteissa, joiden vaikutusalueella on vain yksi tai muutama maanomistaja. Tiekartassa peräänkuulutettujen, laajempia alueita ja useita maanomistajia koskevien kohteiden toteuttamiseen hankeaika oli liian lyhyt, sillä maanomistajien luottamuksen saavuttamiseen ja yhteistyön rakentamiseen menee aikaa. Tässä hankkeessa on kuitenkin otettu ensiaskeleet siihen suuntaan, että alueella voitaisiin jatkossa tehdä myös laajempia toteutuksia.

Hankkeen tuloksena hankealueella on tapahtunut merkittävää muutosta maanomistajien ajattelutavassa. Ruoppauksen ja uomien syventämisen sekä muun ns. perinteisen vesienhallinnan sijaan maanomistajat ovat omaksuneet luonnonmukaiset vesienhallintaratkaisut ja valuma-alueläht öisen vesiensuojelun ja ymmärtävät viimeksi mainittujen olevan toimivia ja toteutuskelpoisia toimia.

KVVY Yhdistys

Hankesuunnitelmassa oli mainittu tavoitteeksi tuottaa tekniset suunnitelmat kuvassa 3 esitetyille kohteille 1–4. Tarkempien maastotarkasteluiden ja maanomistajaneuvotteluiden jälkeen kohteille 3 ja 4 laadittiin tekniset suunnitelmat, joista Rumpuluoman pohjakynnyskohde (kohde 3) toteutuu kesän 2025 kuluessa maanomistajan toimesta. Hanke on kustantanut kohteen materiaalit ja alkuperäisenä tavoitteena oli, että maanomistaja olisi ehtinyt tehdä kohteen hankkeen talkootyönä. Loppukevään ja alkukesän sateiset säät kuitenkin haittasivat töiden toteutusta ja siten työ jäi odottamaan kuivempia kelejä. Kohteelle 4 suunniteltu kosteikko jäi vielä odottamaan toteutusta. Vastaavasti kohteen 1 osalta suunnittelua ja toteutusta ei lähdetty edistämään nykyistä pidemmälle maanomistajan pyynnöstä. Kohteen 2 osalta maastokatselmuksen perusteella todettiin, että kohteella on lähinnä monimuotoisuutta tukevaa merkitystä, eikä sen edistämistä jatkettu hankkeen puitteissa.

Hakuvaiheessa tunnistettujen kohteiden lisäksi Karviassa pidetyssä hankkeen ensimmäisessä yleisötilaisuudessa maanomistaja esitti Kettuluoman kohdetta pohjakynnyssarjan rakentamiskohteeksi (kohde 13). Kohde osoittautui soveltuvaksi ja KVVY Yhdistys laati kohteelle teknisen suunnitelman ja rakenne toteutettiin hankkeen aikana. Kettuluoman ja Rumpuluoman pohjakynnyskohteista otettiin myös vesinäytteet ennen rakentamista ja Kettuluomalta vesinäytteet ehdittiin ottaa myös rakentamisen jälkeen.

Hankkeen aikana tunnistettiin myös muita mahdollisia kunnostuskohteita, joista KVVY Yhdistys selvitti kohteiden 14 ja 15 edistämiskelpoisuutta. Kohteessa 14 arvioitiin Hormaluoman vanhan laskeutusaltaan kunnostusmahdollisuutta ja vastaavasti kohteessa 15 suon ennallistamismahdollisuutta. Kummatkin kohteet todettiin kuitenkin sellaisiksi, joita ei nähty hankkeen tavoitteisiin soveltuviksi.

Pyhäjärvi-instituutti

Hankesuunnitelmassa oli mainittu tavoitteeksi tuottaa tekniset suunnitelmat kuvassa 4 esitetyille kohteille 5–7. Tarkempien maastotarkasteluiden jälkeen todettiin kuitenkin vain kohteen 6 (Tuhannenmyllynlakso) olevan toteutuskelpoinen. Tuhannenmyllynlaksoon tehtiin tekniset suunnitelmat pohjakynnyksille ja rakenne myös toteutettiin hankkeen aikana. Laskuojasta otettiin myös vesinäytteitä ennen toimenpidettä, jotta voitiin arvioida juuri kyseiseen ojaan kohdistuvia haasteita. Kohteen maanomistaja suhtautui erittäin positiivisesti toimenpiteeseen.

Hankkeen aikana tunnistettiin Tuhannenmyllynlakson yläpuolinen ojitettu suoalue (Marjokeidas) mahdolliseksi ennallistettavaksi kohteeksi. Ennallistamismahdollisuuksia selvitettiin maanomistajien kanssa keskustellen. Karvian kunta (maanomistaja) ja Marjokeitaan vieressä toimiva maa-ainesottaja (Si-

belco Nordic Oy Ab/ Karvian Hiekka) suhtautuivat ennallistamiseen alusta asti varovaisen positiivisesti. Yhteisellä maastokäynnillä ja ennallistamista mallintamalla saatiin hälvennettyä ennallistamiseen liittyviä huolia ja sovittua reunaehdoista. Ennallistamisesta tehtiin esisuunnitelma, joka toimi Karvian kunnassa ennallistamisen etenemiseen liittyvien päätösten tukena. Marjokeitaalta otettiin myös ojavesinäytteitä keväällä 2025. Ojavesinäytteiden tarkoituksena oli haarukoida suon pohjavesivaikutteisuuden alueellista jakautumista.

Hankkeen aikana käytettiin dronea useiden kohteiden kuvaamiseen. Tarkat ortoilmakuvat (esim. Kuva 16) auttavat alueen havainnoinnissa ja suunnittelussa ja ne toimivat myös erinomaisena viestintämateriaalina. Ylimysjärven valuma-alueen dronekuvia on hyödynnetty hankeyhteistyön merkeissä myös Nummijärven paikallistoimijoiden vetämässä Nummijärven esiselvityshankkeessa.

Kuva 16. Kauhajoen Ylimysluoman yläosan ortoilmakuva (droneaineisto), kevät 2025. Kuva: Jerome Tornikoski, Pyhäjärvi-instituutti.

8. Toiminnan jatkuvuus

Hankkeen aikana tehtiin yhteistyötä Nummijärven paikallistoimijoiden keväällä 2025 käynnistämän Nummijärven esiselvityshankeen kanssa, jonka tavoitteena on tavoittaa maanomistajia ja löytää toteutettavia toimenpiteitä Nummijärven valuma-alueella. Heille jaettiin tietoa (mm. dronekuvia sekä liitteenä olevat karttatarkastelut) ja yhteisellä yleisötilaisuudella tavoitettiin paikallisia maanomistajia. Paikallistoimijat jatkavat toimintaa alueella myös sen jälkeen, kun tämä hanke päättyy.

Toteutumatta jäänyt kosteikkosuunnitelma tarjoaa mahdollisuuden esimerkiksi maanomistajalle tai alueen seuraavalle hankkeelle tarttua suoraan konkreettisiin kunnostustoimiin. Ennen toteutusta on kuitenkin keskusteltava ja laadittava sopimus maanomistajan kanssa sekä pyydettävä tarjoukset urakoitsijoilta. Toteutus edellyttäisi erillisen rahoituksen järjestymistä. Marjokeitaan esisuunnitelma toimitettiin Karvian kunnalle keväällä 2025, ja sen pohjalta kunta teki maanomistajana päätöksen siitä, että ennallistaminen voidaan toteuttaa myöhemmässä vaiheessa nykyisten hanketoimijoiden tai muun tahon toimesta. Marjokeitaan ennallistamisen tarkempi suunnittelu ja toteutus vaatii toteutuakseen erillisen rahoituksen.

Kettuluoman ja Rumpuluoman pohjakynnyskohteilla on tehty maanomistajien kanssa sopimukset siitä, että huolto- ja ylläpitovastuu siirtyy toteutuksen jälkeen maanomistajille. Kettuluoman kohdetta voi myös esitellä kiinnostuneille ja hyödyntää vesienhoidon viestinnässä. Tuhannenmyllynlakson pohjapatokynnysten kunnostustarvetta arvioidaan Pyhäjärvi-instituutin ja maanomistajan kesken ja kunnostustarpeen ilmetessä sovitaan mahdollisista jälkitöistä erikseen. Maanomistaja on sitoutunut ilmoittamaan toimenpidekohteesta ja sitä koskevista velvoitteista uudelle maanomistajalle tai haltijalle omistus- ja hallintaoikeuden siirtyessä. On myös sovittu, että kohdetta voidaan esitellä kiinnostuneille ja sitä voidaan käyttää vesienhoidon viestinnässä.

9. Projektin rahoitus

Hanketta rahoitti ympäristöministeriö osana vesiensuojelun tehostamisohjelmaa maa- ja metsätalouden vesienhallinnan edistämisen hankeavustuksista. Avustusta hallinnoi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus. Hankkeen kokonaisbudjetti oli 231 055 euroa, johon saatiin ELY-keskusten harkinnanvaraista avustusta Ympäristöministeriön vesiensuojelun tehostamisohjelmasta 138 633 €. Lisäksi Karvian kunta osallistui hankkeen omarahoitukseen 15 000 eurolla. Hankkeen toteutuneet kokonaiskustannukset olivat 145 750,95 euroa, joista KVVY Yhdistyksen kustannuksia oli 91 173,31euroa ja vastaavasti Pyhäjärvi-instituutin 54 577,64 euroa. Hankkeen kokonaisbudjetista jäi käyttämättä yhteensä noin 37 %. Hanke lähti liikkeelle kohteiden kartoittamisesta ja teknisten suunnitelmien laadinnasta (ml. kustannusarviot). Siten hankkeen suunnitteluvaiheessa oli haasteellista arvioida hankkeelle muodostuvien ostopalveluiden määrää etukäteen. Jatkossa tällaisissa kohteissa, joissa ei ole jo valmiita toteutuskelpoisia suunnitelmia kustannusarvioineen, kannattaakin lähteä liikkeelle suunnitteluun painottuvalla hankkeella ja suunnitelmien valmistuttua hakea niille omaa erillistä hankerahoitusta.

10. Hankkeen toteutus numeroina

Taulukko 1. Listaus hankkeen tunnusluvuista (1.1.2023-15.6.2025)

KYSYMYS	lkm
Kuinka monta maanomistajaa on ollut mukana hankkeessa? Myös maanvuokraajat lasketaan.	4 (KVVY Yhdistys) 9 (PJI)
Kuinka monta uutta menetelmää hankkeessa on pilotoitu?	0
Kuinka monta valuma-aluekohtaista / osa-valuma-aluekohtaista suunnitelmaa hankkeessa on laadittu?	3 (KVVY Yhdistys: Niskaniemi, Rumpuluoma ja Kettuluoma) 2 (PJI, Tuhannenmyllynlakso ja Marjokeidas)
Mikä on valuma-aluekohtaisten suunnitelmien laajuus (pinta-ala, ha)?	KVVY Yhdistys: Niskaniemen kosteikon yläpuolinen valuma-alue arviolta noin 5,24 ha Rumpuluoman yläpuolinen valuma-alue noin 550 ha Kettuluoman yläpuolinen valuma-alue on noin 250 ha PJI: Tuhannenmyllynlakson yläpuolinen valuma-alue (sis. Marjokeidas) on noin 130 ha
Kuinka monta tilaisuutta hanke on järjestänyt? Tässä huomioidaan tilaisuudet, joissa on mukana hankkeen ulkopuolisia osallistujia.	5 (Hankkeen ensimmäinen yleisötilaisuus Karviassa 20.6.2023 Hankkeen järjestämä yleisötilaisuus Honkajoella 5.3.2024 Hankkeen järjestämä yleisötilaisuus Kauhajoen Nummijärvellä 6.6.2024 Ylimysluoman ja Ylimysjärven valuma-alueen kunnostustoimet -yleisötilaisuus 29.4.2025, Nummijärven Salakari, Kauhajoki. Hankkeen loppuseminaari Karvian kunnantalolla 21.5.2025)
Kuinka monta osallistujaa on yhteensä ollut hankkeen järjestämissä tilaisuuksissa? Tässä huomioidaan tilaisuudet, joissa on mukana hankkeen ulkopuolisia osallistujia.	148 (ml. hanketyöntekijät ja tilaisuuden puhujat)
Kuinka moneen muiden järjestämään tilaisuuteen hanke / hankkeen edustajat ovat osallistuneet. Tässä huomioidaan vesienhallinnan teemaan liittyvät tilaisuudet. Esim. webinaariesittelyt/ Webinaarien arvioitu kuulijamäärät.	11 (Hankkeen esittely Satavesi-ohjelman Karvianjoki-ryhmän kokouksessa Porissa Satakunnan ELY:n tiloissa 9.5.2023 13.–15.6.2023 Vesistökunnostusverkoston vuosiseminaari, näyttelyosasto 18.9.2023 Maa- ja metsätalouden vesiensuojeluhankkeiden tapaaminen Säkylän Kristallirannassa – hanke-esittely

	12.10.2023 Hankkeen etenemisen esittely Satavesi-ohjelman Karvianjoki-ryhmän kokouksessa Honkajoella 23.4.2024 Karvianjoki-ryhmän kokous, hankkeen esittely 23.5.2024 Hankkeen esittely Kunta vesiensuojelijana – seminaarissa, Satakunnan ELY-keskus/Porin Leijona, Pori 30.9.2024 Maa- ja metsätalouden vesiensuojeluhankkeiden tapaaminen Säkylän Kristallirannassa, hankkeen esittely 28.10.2024 Karvianjoki-ryhmän kokous, hankkeen esittely 4.3.2025 Ylimysjärven kunnostukseen liittyvä yleisötilaisuus, Nummijärven Salakari, Kauhajoki, hankkeen ja sen etenemisen esittely (EPOELY:n PohjaNeva -hanke järjesti tilaisuuden) 28.4.2025 Hankkeen etenemisen esittely Satavesi-ohjelman Karvianjoki-ryhmän kokouksessa 20.5.2025 Maa- ja metsätalouden vesienhallinnan hankkeiden esittelyt, osa II, hankkeen esittely
Kuinka monta viestintätuotetta hankkeessa on valmistunut? Viestintätuotteita ovat esimerkiksi tiedotteet/uutiset, blogit, videot, esitteet, podcastit, some, verkkosivut, lehtijutut yms.	yhteensä 35: 1 verkkosivut; 1 hankekortti; 3 hanke ollut KVVY yhdistyksen uutiskirjeessä esillä kolme kertaa; 20 yleisötilaisuuksien (5 kpl+1 kpl PohjaNeva-hankkeen tilaisuus) markkinointi sosiaalisessa mediassa (PJI ja KVVY Yhdistys, jakoja näiden lisäksi useisiin alueellisiin FB-ryhmiin) ja PJI:n ja KVVY Yhdistyksen tapahtumasivuilla sekä yleisötilaisuuksista viestiminen tilaisuuden jälkeen Facebookissa; 6 lehtiartikkelia paikallislehdissä; 1 artikkeli Aquarius-lehdessä; 1 uutiskirje hankkeen toimenpiteistä hankeverkostolle; 2 tiedotetta hankkeen toimenpiteistä paikallislehtiin
Kuinka monta asiantuntija-artikkelia hankkeessa on valmistunut?	0

11. Hankkeen vaikuttavuus

Yleisötilaisuuksien pitäminen on todella tärkeää. Vaikka kuulijoita ei olisi paljoakaan ja se tuntuu välillä turhauttavalta, voi paikalle tulijoiden joukossa kuitenkin olla yksi tai kaksi avainhenkilöä, joiden kautta käytännön toimet alueella alkavat edistyä ja joiden kautta tieto välittyy myös muille. Hyvin toteutuneet yleisötilaisuudet, maastokäynnit ja luonnonmukaisen vesienhallinnan kohteiden toteutukset toimivat kaikki mainoksina ja kannustuksina niille maanomistajille, jotka ovat vähän varovaisempia riskinottajia ja eivät eturintamassa halua tehdä totutusta poikkeavia ratkaisuja. Onkin keskeistä, että näitä kaikkia pidetään esillä ja mainostetaan ja ylipäänsä tehdään luonnonmukaisesta vesienhallinnasta normi eikä poikkeus. Mitä useammasta lähteestä maanomistajat kuulevat asioista, niin sitä alemmaksi kynnys madaltuu sille, että asioita ja ongelmanratkaisua alkaa pohtimaan myös omilla mailla. Tästä on toteutukseen enää lyhyt matka. Tämän hankkeen aikana on ollut selvästi nähtävissä muutos niiden maanomistajien ajattelussa, joiden kanssa on oltu tekemisissä enemmän ja joiden kanssa on sekä teoriassa ja käytännössä tarkasteltu mahdollisia ratkaisuja ongelmiin. Luonnonmukaisista vesienhallinnan ratkaisuista on selvästi tullut helpommin lähestyttäviä ja hyväksyttyjä toimintamalleja aiempien käytäntöjen sijaan.

Tässä hankkeessa on onnistuneesti käytetty monia erilaisia viestintäkanavia paikallisista some-ryhmistä kirjepostiin ja lehtijutuista sähköpostiin. Näin onkin toimittava, että saadaan tavoitettua mahdollisimman erilaisia ryhmiä. Tässä hankkeessa on myös huomattu, että "oman kylän poika" on paras tiedonvälittäjä, joten on tärkeää, että tuo avainhenkilö välittää eteenpäin oikeaa tietoa. Tämä varmistetaan yhteydenpidolla ja yhteistyöllä, jota tässä hankkeessa on tehty runsaasti. Nämä kontaktit ovat usein henkilökohtaisia eivätkä automaattisesti siirry eteenpäin, jos tekijät vaihtuvat alueella. Tämän vuoksi onkin tärkeää, että pyritään säilyttämään jonkunlainen vakaus tekemisessä ja tekijöissä, ettei käy niin, että muutaman vuoden välein kaikki tekijät vaihtuvat alueella ja siten aikaa vievä suhteiden luomisen joudutaan aloittamaan alusta. Kontakteja on tässä hankkeessa luotu ja ylläpidetty sekä paikallisesti hankkeen toimenpidealueella että yli kunta- ja maakuntarajojen, eri hankkeiden ja organisaatioiden välillä.

Hanketta toteuttavien organisaatioiden sisällä on saatu lisää tietoa ja kokemusta pohjakynnysten toteutuksesta erilaisiin kohteisiin sekä samalla on haarukoitu myös osaavia urakoitsijoita alueelta. Urakoitsijoiden kokemuksen lisääntyminen on myös positiivinen vaikutus alueella ja osaavista urakoitsijoista voidaan vinkata myös muille alueen toimijoille.

Maanomistajat ovat olleet erittäin tyytyväisiä toteutettuihin toimiin. Eräs maanomistaja tuli jopa kertomaan kokemuksestaan muille hankkeen loppuseminaariin ja on sitä mieltä, että pohjakynnyksiä pitää tehdä valuma-alueelle runsaasti lisää.

Taulukko 2. Arvio hankkeen vaikuttavuudesta.

	Erittäin paljon	*Melko paljon*	*Jonkin verran*	*Vain vähän/ei lainkaan*	*Ei kuulunut hankkeen toimintaan*
Tiedonvälitys ja toimijoiden aktivointi	x				
Uudet toimintatavat ja toimintamallit		x			
Valuma-aluesuunnittelu, eri maankäyttömuotojen vesienhallinnan yhteensovittaminen		x			
Valuma-alueläh-töisen suunnittelun tunnistetut hyödyt eri intressiryhmille		x			
Maanomistajien kanssa tehtävä yhteistyö tai heidän saavuttamansa hyöty	x				
Uusi tieto vesiensuojelun ja vesienhallinnan menetelmistä		x			

12. Toteutusvaiheen arviointi -Itsearvio

Maanomistajien tavoittaminen oli aluksi haasteellista, sillä paikalliset kontaktit olivat vähäisiä hankkeen alussa. Tämä aiheutti viivästymistä aikatauluihin, sillä maanomistajien tavoittaminen ja useiden maastotarkasteluiden tekeminen vei odotettua enemmän aikaa ja ei ollut odotetun tuloksellista. Toisaalta hankkeen aikana toiminta-alueelta tunnistettiin myös uusia kohteita. Näistä on esimerkkinä Marjokeidas ja sen ennallistamisen suunnittelu, jota saatiin vietyä pitkälle hankkeen aikana. Yleisesti haasteena on kuitenkin ollut hankkeen lyhyt toimita-aika, sillä maanomistajien tavoittamisesta esimerkiksi vesienhallintarakenteen toteuttamiseen kuuluu monta vaihetta, jotka kaikki vievät aikaa. Tässä hankkeessa on kuitenkin nyt tehty avaus maanomistajayhteistyössä Karvianjoen yläosan valuma-alueella ja hankkeessa on myös menestyksekkäästi välitetty tietoa vesienhallinnan hyvistä käytänteistä. Jokainen hankkeessa hyvin toteutetusta pohjakynnyssarjasta on myös mainos tuleville toimenpiteille ja jokainen tyytyväinen maanomistaja osaltaan markkinoi aihetta omassa elinpiirissään.

Verkostoituminen onnistui hyvin hankkeen aikana ja hanke onkin muun muassa ollut aktiivisesti mukana Varsinais-Suomen ELY-keskuksen koordinoimassa Karvianjoki-ryhmässä. Lisäksi on verkostoiduttu Priodiversity Life -hankkeen, LIFE Revives -hankkeen, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen PohjaNeva-

hankkeen, Keski-Suomen ELY-keskuksen Nevala-hankeen ja Nummijärven esiselvitys -hankkeen kanssa. Hanketoimijoiden aiemmat verkostot tehostivat hankkeen aikaista verkostoitumista.

Kirjallisuus

Alajoki, H.; Niemelä, T.; Ruususaari R. & Westermark A. 2020. Karvian Kirkkojärven ja Karvianjärven valuma-alueen yleiskunnostussunnitelma sekä ehdotus vesistössä tehtäville toimenpiteille. KVVY Tutkimus Oy. Tutkimusraportti nro 1107/2020.

Marttunen, M.; Dufva, M.; Martinmäki, K.; Sammalkorpi, I.; Hjerppe, T.; Huttunen, I.; Lehtoranta, V.; Joensuu, E.; Seppälä, E. & Partanen-Hertell, M. 2012. Vesienhoidon vuorovaikutteinen ja kokonaisvaltainen suunnittelu. Yhteenveto Karvianjoen tulevaisuustarkastelut -hankkeen tuloksista. Suomen ympäristö 15/2012. Suomen Ympäristökeskus, Helsinki. 138 s.

Rytkönen, A-M.; Ahopelto, L.; Helkimo, J.; Olin, S.; Keto, A.; Leinonen, A. & Häggblom, Å. 2024. Valuma-aluesuunnittelun tiekartta vuoteen 2030. Valtioneuvoston julkaisuja 2024:6. Valtioneuvosto, Helsinki. 45 s.

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry

Pyhäjärvi-instituutti